

Гусейнлі А. М.

аспірант Інституту держава і права
імені В.М. Корецького НАН України

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТА ЯК УЧАСНИКА АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

У статті автором розкривається зміст юридичної відповідальності адвоката як учасника адміністративного судочинства та зазначається, що під юридичною відповідальністю адвоката слід розуміти сукупність примусових заходів, які можуть бути застосовані до адвоката за вчинення ним правопорушення а також його правове усвідомлення відповідальності за професійне виконання ним обов'язків під час надання правової допомоги своїм клієнтам. Автором охарактеризовано такі види юридичної відповідальності як адміністративна, дисциплінарна і цивільно-правова.

У статті наголошується на тому, що важливим у розвитку правового регулювання дисциплінарної відповідальності адвоката є наприклад, введення інституту «умовного зупинення права на заняття адвокатською діяльністю», яке полягатиме у тому, що замість прямого зупинення діяльності застосовуватиметься умовне стягнення з наглядом від органу адвокатського самоврядування. Якщо протягом певного часу адвокат не вчинить нових правопорушень, то стягнення не настає. Також пропонується запровадити як вид стягнення для адвоката тимчасову заборону у представленні в судах певної юрисдикції, тобто часткове обмеження, яке полягає, наприклад у забороні представництва інтересів клієнта в кримінальних справах чи судах певного рівня. Такий підхід до дисциплінарної відповідальності адвоката дозволить уникнути надмірно суворих наслідків при малозначних порушеннях.

Зауважено також на тому, що в українському законодавстві страхування професійної відповідальності адвокатів не передбачено. Зокрема, не встановлено механізмів часткової або повної компенсації клієнтам шкоди, завданої внаслідок професійних помилок адвоката — таких як неналежне виконання обов'язків, розголошення адвокатської таємниці чи втрата, пошкодження або знищення документів, пов'язаних з адвокатською діяльністю.

Як висновок у статті зазначено, що правозастосовна практика кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури по притягненню адвокатів до дисциплінарної відповідальності не буде характеризуватись значною суперечливістю лише у випадках: а) закріплення на нормативному рівні таких понять як: «дисциплінарна відповідальність адвоката», «неповага до суду» «попередження, як вид дисциплінарного стягнення», «дисциплінарний проступок адвоката»; б) встановлення чіткого переліку ознак до кожного окремого виду дисциплінарного стягнення; в) розкриття сутності всіх кваліфікуючих ознак дисциплінарних стягнень задля того, щоб попередити їх дублювання чи повторення.

Ключові слова: адвокат, професійна діяльність, юридична відповідальність, дисциплінарна відповідальність, дисциплінарне стягнення, цивільно-правова відповідальність, страхування, професійна відповідальність адміністративна відповідальність.

In the article, the author reveals the content of the legal liability of a lawyer as a participant in administrative proceedings and notes that the legal liability of a lawyer should be understood as a set of coercive measures that can be applied to a lawyer for committing an offense, as well as his legal awareness of responsibility for the professional performance of his duties when providing legal assistance to his clients. The author characterizes such types of legal liability as administrative, disciplinary and civil law.

The article emphasizes that an important aspect of the development of legal regulation of a lawyer's disciplinary liability is, for example, the introduction of the institution of "conditional suspension of the right to practice law", which will consist in the fact that instead of a direct suspension of activity, a conditional penalty will be applied with supervision by the body of bar self-government. If the lawyer does not commit new offenses for a certain period of time, then no penalty will be imposed. It is also proposed to introduce as a type of penalty for a lawyer a temporary ban on representation in courts of a certain jurisdiction, that is, a partial restriction consisting, for example, in a ban on representing the client's interests in criminal cases or courts of a certain level. Such an approach to the disciplinary liability of a lawyer will allow to avoid excessively severe consequences for minor violations.

It is also noted that Ukrainian legislation does not provide for professional liability insurance for lawyers. In particular, there are no mechanisms established for partial or full compensation to clients for damage caused as a result of professional errors of a lawyer - such as improper performance of duties, disclosure of attorney's secrets or loss, damage or destruction of documents related to legal activities.

As a conclusion, the article states that the law enforcement practice of the qualification and disciplinary commissions of the bar on bringing lawyers to disciplinary liability will not be characterized by significant contradictions only in cases of: a) consolidation at the regulatory level of such concepts as: "disciplinary liability of a lawyer", "contempt of court", "warning as a type of disciplinary penalty", "disciplinary misconduct of a lawyer"; b) establishment of a clear list of features for each individual type of disciplinary penalty; c) disclosure of the essence of all qualifying features of disciplinary penalties in order to prevent their duplication or repetition.

Keywords: lawyer, professional activity, legal liability, disciplinary liability, disciplinary penalty, civil liability, insurance, professional liability, administrative liability.

Постановка проблеми. Протягом тривалого часу професія адвоката посідає одне з найпрестижніших місць у структурі громадянського суспільства, адже саме діяльність адвокатів значною мірою визначає рівень правової захищеності громадян і розвиток правосвідомості. Адвокатська професія тісно пов'язана з утвердженням принципу верховенства права в демократичних державах, зокрема й в Україні. Водночас будь-яка професійна юридична діяльність потребує ефективного механізму контролю, і в адвокатській сфері такий контроль реалізується через застосування норм інституту юридичної відповідальності.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання юридичної відповідальності та особливості адвокатської діяльності досліджувались такими вченими як: В. Б. Авер'янов, Д. М. Бахрах, В. М. Бевзенко, Ю. П. Битяк, Л. Р. Біла-Тіунова, В. В. Гайворонська, С. Т. Гончарук, М. В. Завальний, О. В. Кузьменко, А. В. Кухар, Р. В. Миронюк, В. І. Олефір, В. П. Петков, Є. М. Попович, В. С. Шевчук та іншими. Разом з тим,

незважаючи на велику кількість робіт, в яких певним чином висвітлювались безпосередньо питання юридичної відповідальності, на сьогодні відсутнє системне комплексне наукове дослідження питання юридичної відповідальності адвоката як представника в адміністративному судочинстві.

Мета статті полягає у визначенні сутності юридичної відповідальності адвокатів в адміністративному процесі та аналіз її видів.

Виклад основного матеріалу. У межах правового статусу адвоката як учасника адміністративного судочинства юридична відповідальність виступає важливим і невід'ємним елементом. Її специфіка полягає в подвійній природі: з одного боку, вона є засобом стимулювання добросовісного виконання адвокатом своїх професійних обов'язків і превенцією правопорушень; з іншого — виконує роль правової гарантії, оскільки передбачає встановлений порядок притягнення до відповідальності, що забезпечує захист самого адвоката в межах професійної діяльності.

З метою повного визначення та розуміння поняття юридичної відповідальності адвоката слід розкрити його з ретроспективної та перспективної точки зору. У ретроспективному, тобто негативному значенні, поняття юридичної відповідальності розглядають через призму скоєного правопорушення. Так, Коваленко К.В. щодо ретроспективного значення юридичної відповідальності адвоката зазначає, що її суть в тому, що вона являє собою зовнішню суспільну реакцію на протиправну дію адвоката який вчинив правопорушення [1, с.232].

З позитивної точки зору юридична відповідальність адвоката це повне його розуміння поставленого перед ним завдання, добровільне виконання правових вимог та свого професійного обов'язку. Отже, усвідомлення адвокатом своєї моральної відповідальності перед суспільством та адвокатською спільнотою є невід'ємною складовою його професійної діяльності.

Для нормального функціонування правової системи та професійної діяльності адвоката необхідно щоб юридична відповідальність одночасно включала в себе два цих аспекти (ретроспективний та перспективний). Так, п.5 ч. 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI визначає, що дисциплінарним проступком адвоката слід вважати невиконання чи неналежне виконання ним його професійних обов'язків [2]. Дана стаття визначає саме приклад ретроспективної концепції відповідальності адвоката на практиці. А ч.1 ст. 11 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріплює перспективний аспект відповідальності, а саме факт того, що адвокат з високою відповідальністю виконує покладені на нього обов'язки, є вірним присязі [2]. Таким чином, під визначенням юридичної відповідальності адвоката слід розуміти сукупність примусових заходів, які можуть бути застосовані до адвоката за вчинення ним правопорушення а також його правове усвідомлення відповідальності за професійне виконання ним обов'язків під час надання правової допомоги своїм клієнтам.

З урахуванням характеру правопорушення, адвокат, може бути суб'єктом адміністративної, кримінальної, цивільної або дисциплінарної відповідальності. Розглянемо більш детально окремі види юридичної відповідальності адвоката як учасника адміністративного судочинства.

У разі вчинення адвокатом адміністративного правопорушення, до нього можуть бути застосовані адміністративні стягнення. При цьому не слід забувати про те, що до

адвоката за вчинення ним одного й того ж самого діяння може бути застосована і дисциплінарна відповідальність. Тобто притягнення адвоката до адміністративної відповідальності не позбавляє можливості судді звернутись до регіональних кваліфікаційних комісій з метою дисциплінарного впливу на адвоката.

На думку А.В. Кухар, адвокат, який здійснює свою професійну діяльність може бути притягнутий до адміністративної відповідальності за ст. 185-3, 185-6 та 185-11 Кодексу України про адміністративні правопорушення [3, с.67]. Адвокат під час надання правової допомоги також може бути притягнутий до адміністративної відповідальності за ст. 185 та 188-39 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Найчастіше на практиці адвокати можуть бути притягнуті до відповідальності за вчинення діяння передбаченого ст. 185-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме за прояв неповаги до суду або Конституційного суду України.

Судова практика фіксує значну кількість справ, де адвокати притягуються до відповідальності за зневажливу поведінку в суді, особливо у резонансних або емоційно напружених справах. При цьому важливо, що адвокат не втрачає свого імунітету чи статусу, але повинен дотримуватись процесуальної етики і норм поведінки, адже навіть право на захист не є абсолютним, якщо супроводжується порушенням закону. Проте, якщо аналізувати в загальному питання притягнення адвоката до адміністративної відповідальності у процесі провадження своєї діяльності, то слід зауважити, що на практиці адвокати рідко притягуються саме до адміністративної відповідальності, однак існують прецеденти, пов'язані, наприклад, з порушенням правил поведінки в суді; перешкоджанням розгляду справи; публічними висловлюваннями, що принижують честь і гідність суду або інших учасників процесу.

Наступним видом юридичної відповідальності адвоката, яка може виникати в процесі адміністративного судочинства – це дисциплінарна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність адвокатів виникає на базі норм адвокатської етики, а саме правових традицій адвокатської діяльності, які формувались протягом певного часу адвокатською спільнотою. Більша частина таких правил та традицій знайшли своє вираження в різних нормативно-правових актах нашої держави та міжнародно-європейських стандартах. На даний час до таких нормативних актів можна віднести: Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [2] та Правила адвокатської етики від 09.06.2017 [4].

Під час притягнення судом адвоката до дисциплінарної відповідальності, судді у своїх зверненнях до кваліфікаційно-дисциплінарних комісій зазначають, що адвокатом було вчинено діяння, яке перешкоджало здійсненню судом правосуддя та містило явні ознаки неповаги до суду. Проте, аналіз чинного законодавства України показав, що на сьогодні жоден нормативно-правовий акт не містить визначення поняття «неповага до суду», не визначає кваліфікуючі ознаки такого діяння та не встановлює чіткий перелік таких діянь.

Серед науковців І.Я. Русенко розглядав поняття «неповаги до суду» у широкому його розумінні. Він зазначав, що це великий спектр дій і вчинків як учасників процесу, так і слухачів, які заважають судді вести процес, що свідчать про зневажливе ставлення до судочинства чи правосуддя. Неповагою до суду може бути некоректна поведінка присутніх у залі, образливі висловлювання щодо суду, непокора суду, зневажливе ставлення до зауважень суду, хамство, вигуки [5]. Національне законодавство України поняття «неповага

до суду» тлумачить винятково в процесі розгляду того чи іншого судового засідання. Однак чіткого закріплення поняття «неповага до суду» з боку адвоката відсутнє. Існує перелік оціночних понять, а саме «злісне ухилення», «явна неповага» тощо. Досить часто відсутність необхідного правового регулювання даного питання призводить до виникнення непередбачуваних наслідків для адвоката. Непередбачуваність наслідків полягає в тому, що судді фактично на власний розсуд, шляхом використання оціночних понять визначають дії адвоката як неповага до суду, хоч на практиці це може бути лише просто обґрунтованою критикою адвоката судді.

Таким чином, адвокати повинні нести відповідальність за діяння, в яких містяться ознаки неповаги до суду, проте чинне нормативно-правове законодавство, що забезпечує професійну діяльність адвокатів, в тому числі і їх відповідальність, повинно бути доповнене визначенням поняття «неповага до суду» з боку адвоката та чітко визначити перелік діянь, які можна характеризувати такими, що проявляють неповагу до суду. На наше глибоке переконання широке розуміння поняття «неповага до суду» можливе тільки у випадку дотримання принципів верховенства права, незалежності та рівності учасників судового процесу всіма учасниками справи, а особливо суддями.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [2] в ст.35 визначає вичерпний перелік стягнень, а саме 1) попередження; 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; 3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України [1]. Такий перелік стягнень є недосконалим, оскільки може призвести до того, що покарання, яке буде застосоване до адвоката не буде відповідати ступеню тяжкості вчиненого ним діяння, а тому буде порушений принцип пропорційності порушення та покарання. Різниця між таким покаранням як попередження та зупинення права на адвокатську діяльність досить велика, а тому визначити справедливий та законний вид стягнення за різні дисциплінарні проступки досить складно.

Наприклад, законодавство Німеччини в ст. 114 Федерального закону включає в себе такі види стягнень: попередження; догана, штраф у розмірі 25 тис. євро; заборона на здійснення діяльності як представника сторони в певних галузях права на строк до 5 років та виключення з адвокатури [6]. Австрійське законодавство передбачає основні та додаткові покарання. Так ст. 16 та 19 Федерального закону «Про дисциплінарний закон адвокатів» встановлює, що до основних видів стягнень відносяться: письмова догана, штраф на суму до 45 тис. євро, заборона адвокатської практики до 1 року, включення із списків адвокатів. До тимчасових видів стягнень слід відносити: моніторинг діяльності адвоката; заборона на ведення діяльності у певних чи у всіх судах; тимчасова заборона на прийняття стажерів [7].

Якщо брати за основу досвід цих країн, то перелік стягнень, які застосовуються до адвоката можна доповнити такими видами як догана чи письмова догана. Даний вид стягнення повинен застосовуватись до адвоката в тому випадку, коли він повторного протягом 1 року вчинить дисциплінарний проступок, за умов що попередній проступок був незначний, тобто дрібний дисциплінарний проступок, а попереднє стягнення було у виді попередження. Ще одним видом стягненням, яке повинно розглядатись як додаткове покарання для адвокатів повинна бути заборона на зайняття місця керівника стажування протягом 2-х років та керівні посади в органах адвокатського самоврядування протягом 3-

х років, у випадку притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, окрім випадків застосування до адвоката попередження.

Також важливим у розвитку правового регулювання дисциплінарної відповідальності адвоката є наприклад, введення інституту «умовного зупинення права на заняття адвокатською діяльністю», яке полягатиме у тому, що замість прямого зупинення діяльності застосовуватиметься умовне стягнення з наглядом від органу адвокатського самоврядування. Якщо протягом певного часу адвокат не вчинить нових правопорушень, то стягнення не настає. Також можна запровадити як вид стягнення для адвоката - тимчасова заборона у представленні в судах певної юрисдикції, тобто часткове обмеження, яке полягає, наприклад у забороні представництва інтересів клієнта в кримінальних справах чи судах певного рівня. Такий підхід до дисциплінарної відповідальності адвоката дозволить уникнути надмірно суворих наслідків при малозначних порушеннях. Отже, удосконалення системи дисциплінарних стягнень не повинно зводитись лише до посилення покарання, адже воно має забезпечити баланс між контролем і розвитком, а також відповідати міжнародним стандартам прав людини.

Наступним видом відповідальності до якої може бути притягнутий адвокат в процесі адміністративного судочинства за свою професійну діяльність є цивільно-правова відповідальність. До даного виду відповідальності адвокат притягується за шкоду заподіяну клієнту при здійсненні ним професійної правової діяльності.

Аналіз Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI встановив, що на сьогодні відсутнє нормативне визначення поняття цивільно-правова відповідальність адвоката та механізм притягнення адвоката до такого виду відповідальності. Натомість в п.14 ч.1 ст. 23 того ж Закону встановлюється заборона щодо притягнення адвокатів до кримінальної чи іншої відповідальності у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності згідно із законом [2]. А це в свою чергу призводить до: а) порушення рівності прав та обов'язків між клієнтом та адвокатом під час укладання договору про надання правової допомоги; б) неможливості застосування до адвоката гл. 51 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 року №435-IV щодо відповідальності за порушення зобов'язання; в) позбавлення можливості клієнта застосувати до адвоката деякі види забезпечення виконання зобов'язання, наприклад таких як неустойка; г) призводить до вимушеної підміни відповідальності адвоката на дисциплінарну відповідальність замість цивільно-правової; д) створення «сприятливих» умов для професійної діяльності адвоката.

Необхідність цивільно-правової відповідальності в професійній діяльності адвоката наштовхує на думку, щодо необхідності встановлення страхування такої відповідальності. Шляхом аналізу всіх «за» та «проти» введення страхування професійної відповідальності адвокатів ми дійшли висновку про те, що на етапі економічного розвитку України найбільш прийнятним та раціональним буде ввести добровільне страхування адвокатів. Тим самим ми розпочнемо перший етап страхування цивільно-правової відповідальності адвокатів України. А вже з часом, через декілька років можна спробувати запровадити обов'язкове страхування. Таким проміжок часу необхідний для того, щоб чітко визначити фінансові ризики в правовій діяльності адвокатів та встановити механізм страхування цивільно-правової відповідальності адвокатів. Схожа правова позиція відображається в Проекті «Моделі страхування професійної відповідальності адвокатів в Україні», де в основних рисах страхування відповідальності зазначається, що страхування професійної відповідальності для адвокатів є добровільним. Обов'язкове страхування професійної

відповідальності можна впровадити через кілька років. Внесені зміни до Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність – визначено, що адвокати можуть добровільно застрахувати свою професійну цивільну відповідальність, а Національна асоціація адвокатів України затверджує рекомендації щодо страхування професійної відповідальності [8].

У більшості європейських країн, таких як Австрія, Бельгія, Велика Британія, Данія, Естонія, Ісландія, Ірландія, Італія, Кіпр, Литва, Ліхтенштейн, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Чехія та Швеція, страхування професійної відповідальності адвокатів є обов'язковою вимогою. Натомість в українському законодавстві таке страхування не передбачено. Зокрема, не встановлено механізмів часткової або повної компенсації клієнтам шкоди, завданої внаслідок професійних помилок адвоката — таких як неналежне виконання обов'язків, розголошення адвокатської таємниці чи втрата, пошкодження або знищення документів, пов'язаних з адвокатською діяльністю.

Однак, довести вину адвоката щодо порушення зобов'язання по договору про надання правової допомоги досить складно. Для цього необхідно встановити причинно-наслідковий зв'язок між помилкою адвоката, яка призвела до прийняття судом незаконного рішення, та винесенням цього незаконного рішення судом. В тому випадку, коли вина адвоката буде доведена, то клієнт має право на відшкодування витрат пов'язаних із затриманням прийняття законного судового рішення, виплатою гонорару адвокату та інші витрати, якщо вони підтвердженні в судовому порядку. Коли ж адвокат підписав договір та вчинив дію яка їм не передбачена, тобто вийшов за межі договірних умов та перевищив свої повноваження, він повинен бути притягнутий до відповідальності і на практиці це не повинно викликати жодних труднощів.

Таким чином, цивільно-правова відповідальність адвоката це різновид його юридичної відповідальності, яка може виникати під час адміністративного судочинства. Даний вид відповідальності повинен розглядатись з одного боку, як додаткова гарантія для клієнта, яка проявляється у реалізації його конституційного права на захист та мінімізує негативні наслідки, що можуть виникнути під час непрофесійної правової діяльності адвоката. З іншого боку, цивільно-правова відповідальність повинна забезпечувати право клієнта на відшкодування не тільки понесених збитків, а й в деяких випадках і моральної шкоди заданої адвокатом за неналежне чи повне невиконання своїх обов'язків передбачених договором про надання правової допомоги.

Висновки. Таким чином, аналіз чинного законодавства показав нам, що незалежність адвоката, як професіонала можливо лише у випадку захисту його від правового впливу на нього процесуальних супротивників та органів адвокатського самоврядування. В той самий час, правозастосовна практика кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури по притягненню адвокатів до дисциплінарної відповідальності не буде характеризуватись значною суперечливістю лише у випадках: а) закріплення на нормативному рівні таких понять як: «дисциплінарна відповідальність адвоката», «неповага до суду» «попередження, як вид дисциплінарного стягнення», «дисциплінарний проступок адвоката»; б) встановлення чіткого переліку ознак до кожного окремого виду дисциплінарного стягнення; в) розкриття сутності всіх кваліфікуючих ознак дисциплінарних стягнень задля того, щоб попередити їх дублювання чи повторення. Лише в тому випадку, коли будуть вчинені всі вищі перелічені дії адвокат може вважатись

самостійним та незалежним професіоналом. Оскільки доки буде існувати хоч одна правова норма, яка дає змогу для загального та необмеженого впливу на адвоката, а будь-яка поведінка адвоката буде визначатись як протиправна, про існування механізму захисту інтересів адвоката не може бути й мови. А це в свою чергу буде негативно впливати на рівень надання професійної правової допомоги особам та засади незалежної діяльності адвоката.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Коваленко К.В. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність. Форум права. 2008. №2. С.231-236
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. №62. Ст. 17.
3. Кухар А.В. Професійна відповідальність адвоката: поняття, форми та місце в системі юридичної відповідальності. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Право». 2011. №173. Ч.1. С.63-72.
4. Правила адвокатської етики від 09.06.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#n4>
5. Русенко І.Я. Проблеми практичного застосування юридичної відповідальності за прояв неповаги до суду. Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих науковців : матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 15 лютого 2012 року). URL: http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=116(дата звернення 05.08.2021 року).
6. Berufsordnung in der Fassung vom 1.07.2008 (Germany), (par. 8). URL: http://www.ccbe.org/fileadmin/user_upload/NTCdocument/BORA_Stand_01_07_2004_1243
7. Das Disziplinarrecht der Rechtsanwälte und Rechtsanwalts anwärter Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwalts anwärter – DSt): Bundesgesetz vom 28 Juni 1990./ URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=%20Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002940>
8. Проект моделі страхування професійної відповідальності адвокатів в Україні. 2015 р. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/news/post-revis/2015.05.18-roundtable-strahuvannya-project-resume.pdf>

УДК 342.9

DOI: 10.32751/2617-5967-2025-01-17

Іманов К. Х.

аспірант Інституту держава і права імені В.М. Корецького НАН України

ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Сьогодні у науці адміністративного права широко дискутуються питання щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання в цілому, трансформації його методів, в тому числі, виявлення ключових проблем правового регулювання